

ОКРЕМА ДУМКА ЩОДО ДОЦІЛЬНОСТІ ПРИЙНЯТТЯ ІННОВАЦІЙНОГО КОДЕКСУ АБО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙ»

Любич Анна Миколаївна,
*кандидат юридичних наук, учений секретар
НДІ правового забезпечення
інноваційного розвитку НАПрН України*

The problems of the legal adjusting of subjects of innovative activity are in-process investigated in Ukraine. The state of the modern innovative system and prospect of acceptance of the Innovative code of Ukraine or next Law of Ukraine with the name “About development of innovations” are analysed.

Keywords: innovations, Innovative code of Ukraine, Law of Ukraine “On development of innovations”, innovative activity, innovative system, innovative legislation.

В работе исследуются проблемы правового регулирования субъектов инновационной деятельности в Украине. Анализируется состояние современной инновационной системы и перспективы принятия Инновационного кодекса Украины или очередного Закона Украины с названием «О развитии инноваций».

Ключевые слова: инновации, Инновационный кодекс Украины, Закон Украины «О развитии инноваций», инновационная деятельность, инновационная система, инновационное законодательство.

Головною ознакою інноваційного законодавства має бути його стабільність, побудова та дія єдиних принципів та підходів. Останні, повинні на практиці забезпечувати реалізацію загального, рівного права інноваційної діяльності в Україні й унеможливити маніпуляцію з правовим статусом суб'єктами інновацій на ринку.

Так, на теперішній час, виникла об'єктивна необхідність негайної уніфікації цілого масиву норм, які регулюють сферу інноваційної діяльності в Україні шляхом ухвалення проекту або Інноваційного кодексу України або Закону України «Про розвиток інновацій».

Як зазначає Р. Кабріяк з приводу того ж питання можливості кодифікації «молодих» галузей права, складно оспорювати те, що теоретично значно легше кодифікувати норми галузі права, що лише народжується, які у міру їх появи достатньо розміщувати у певному кодексі відповідно до логічно продуманого плану, ніж перебудовувати те, що вже існує сторіччями [1].

Питання удосконалення та кодифікації інноваційного законодавства в Україні висвітлені в праця таких відомих учених, як: Атнамової Ю. Є. [2], Давидюка О. М. [3], Задихайла Д. В. [4], Калініченко А. І. [5], Шаповалової О. В. [6] та ін. Однак пошук шляхів удосконалення інноваційної системи триває і досі, а навколо проекту двох вище зазначених нормативно-правових актів триває і досі, як у наукових колах, так і в українському практикумі.

Як би парадоксально не звучало, але за роки незалежності законодавче забезпечення інноваційної політики нині не стільки в нестачі якихось норм, скільки в надлишковій кількості законів. Прийнято вже десятки, і ще декілька перебувають на розгляді Верховної Ради.

Забезпечення стабільності законодавства – одна з найважливіших умов стабільності економіки, забезпечення довіри до держави. Вона вимагає запобігання частим і недостатньо обґрунтованим змінам до нещодавно прийнятих актів. Вирішенню цього завдання може сприяти суворе дотримання самою Верховною Радою вимог, установлених законом від 11 вересня 2003 р., до порядку подання і розгляду законопроектів.

Французькому королю Генріху III, який правив наприкінці XVI ст., приписують таку фразу: «Я навипускав купу указів проти марнотратства. Якщо їх мало, я випущу нові й буду їх множити й множити, поки вони не почнуть діяти. Якщо вони недостатньо гарні, нехай їх принаймні буде багато». Такого підходу – назовемо його умовно «генріхівським синдромом» – дотримувалися й деякі державні діячі в більш пізні часи.

Так, 18 листопада 2018 року Міністерством економічного розвитку і торгівлі України (далі - Мінекономрозвитку) було створено робочу групу з підготовки проекту Закону України «Про розвитку інновацій».

Але чи буде розроблений проект Закону дієвим при вирішенні інноваційних питань, які виникають при функціонуванні вищевказаних відносин. Так, проект Інноваційного кодексу має впорядкувати весь масив інноваційного законодавства і бути, безперечно, однією з ознак демократичності.

Водночас доцільно наголосити, що подальша демократизація інноваційної діяльності потребує не лише ухвалення кодифікованого акта, а й суттєвого вдосконалення низки норм інноваційних законів, які мають стати органічним складником нового Інноваційного кодексу.

Звичайно, наявність такого кодексу не є перепорою на шляху подальшого вдосконалення інноваційних відносин. Прикладом завжди є виникнення нових видів суб'єктів у свою чергу й відносин, які не були окреслені в силу не актуалізації в часі у кодексі.

Враховуючи невеликий досвід нашої держави в регламентації відносин із розвиненими країнами та високий рівень дискусійності питань кодифікування інноваційного законодавства, слід зауважити. Що до вже існуючого проекту Інноваційного кодексу є такі зауваження-пропозиції:

1) Глава 3.6. Правові засади оподаткування суб'єктів інноваційної діяльності та учасників інноваційних відносин - зробити відсилку до ПКУ, й розробити проект про внесення змін до нього, запропонувати спеціальний режим оподаткування інноваційної діяльності. В такому вигляді залишати не можна, оскільки такі питання має регулювати відповідний галузевий акт.

2) Деякі положення є занадто «дрібними», пропоную деякі статті об'єднати між собою без зміни по суті, однак уникнути штучного збільшення обсягу кодексу

3) Як вбачається, доцільно передбачити статтю «визначення термінів», в якій передбачити всі основні категорії, які ми використовуємо;

4) врахувати зміни в законодавстві, наприклад «державні закупівлі» наразі стали публічними й т. інше.

Отже, проект Інноваційного кодексу разом з його дискусійними положеннями повинен стати предметом обговорення під час читань

Верховної Ради України. Адже саме ухвалення цього Кодексу має забезпечити повноту, системність, логічну послідовність, узгодженість інноваційних норм у процесі регулювання інноваційних правовідносин, зручність у практичному застосуванні інноваційного законодавства та цілком буде відповідатиме практиці європейських країн.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кабріяк Р. Кодификации / Пер. с фр. Л. В. Головки. Москва, 2007. С. 393.

2. Атаманова Ю. Інноваційний кодекс України як форма удосконалення законодавчого забезпечення інноваційного розвитку України. *Вісник Академії правових наук України*. 1 (52). С. 172–182. URL: http://dSPACE.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/5587/1/Atamanova_172.pdf.

3. Давидюк О. М. Правове регулювання об'єктів інноваційних відносин в проекті Інноваційного кодексу України. *Проект Інноваційного кодексу України як новий етап розвитку нормотворення в інноваційній сфері*: матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 14 червня 2011 р. / редкол.: С. М. Прилипка, Ю. Є. Атаманова, Д. В. Задихайло. Харків: «ФІНН», 2011. 381 с. С. 33–36. URL: <http://ndipzir.org.ua>.

4. Задихайло Д. В. Проект Інноваційного кодексу України в контексті інноваційної політики держави. *Проект Інноваційного кодексу України як новий етап розвитку нормотворення в інноваційній сфері*: матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 14 червня 2011 р. / редкол.: С. М. Прилипка, Ю. Є. Атаманова, Д. В. Задихайло. Харків: «ФІНН», 2011. 381 с. С. 22–27. URL: <http://ndipzir.org.ua>.

5. Калініченко А. І. Моніторинг реалізації державної інноваційної політики за проектом Інноваційного кодексу України. *Проект Інноваційного кодексу України як новий етап розвитку нормотворення в інноваційній сфері*: матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 14 червня 2011 р. / редкол.: С. М. Прилипка, Ю. Є. Атаманова, Д. В. Задихайло. Харків: «ФІНН», 2011. 381 с. С. 79–82. URL: <http://ndipzir.org.ua>.

6. Шаповалова О. В. Державна підтримка інноваційної діяльності у проекті Інноваційного кодексу. *Проект Інноваційного кодексу України як новий етап розвитку нормотворення в інноваційній сфері*: матеріали наук.-практ. конф., м. Харків, 14 червня 2011 р. / редкол.: С. М. Прилипка, Ю. Є. Атаманова, Д. В. Задихайло. Харків: «ФІНН», 2011. 381 с. С. 45–47. URL: <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/>.